

IZSELJENSKI VEŠTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONIŠČE
UPRAVA: TYRSEVA C. 52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VI.

LJUBLJANA, SEPTEMBER 1936

ŠTEV. 9.

Dr. Franc Pokoren:

Slovenski izseljenci in naše časopisje

Prvi slovenski izseljenski kongres v Ljubljani dne 1. julija 1935. je bil epohalnega pomena za naše slovensko izseljenstvo.

Nad tristotisoč našega slovenskega ljudstva imamo v tujini. Za tako majhen narod ogromna številka, ki mora dati vsakemu Slovincu veliko misliti. Naravno je, da je to eden izmed najvažnejših naših narodnih problemov. Silno veliko smo že zagrešili na svojih izseljencih in torej tudi na sebi, saj smo to mi sami, del nas samih. Prvi slovenski izseljenski kongres je v drastičnih barvah pokazal te naše narodne grehe. Pokazal je pa tudi to, da se vendar da še veliko rešiti pri tem problemu, da je še ogromno dela, katerega lahko izvršimo v svojo lastno korist, ako se ga saj zdaj z razumevanjem in s srcem lotimo.

Družba sv. Rafaela se je tega zavedala, zato priredila ta kongres in poskrbela niz dragocenih resolucij, katere naj bi nas prebudile k navdušenemu delu na tem polju in nam dale novih smernic tega dela.

Da bi pa zanesla smisel za to veliko narodno delo v najširše mase naroda, je izdala poročilo o tem kongresu, z vsemi resolucijami in poročili izseljencev samih v obliki brošure in jo razposlala vsem našim slovenskim publikacijam tu doma in v tujini in prosila urednike časopisov in revij, da bi iz te brošurice proučili naše izseljensko narodno vprašanje in potem često o njem razpravljali v svojih publikacijah.

Na svoje veliko razočaranje pa smo našli pri gg. slovenskih urednikih tako malo odmeva, da nas je kar sram. Če izvzamemo par častnih izjem, noben list niti s črkico ni omenil, da je sprejel to brošurico, še manj, da bi posvetil izseljenskemu vprašanju saj nekoliko vrstic. Naše razočaranje in naša bol je toliko večja, kolikor več zanimanja opažamo za svoje izseljence med drugimi številnejšimi evropskimi narodi. Kako krasno imajo izseljensko oskrbo izpeljano Nemci, Italijani, Poljaki! Milijone potrebujejo ti narodi za to delo. Pri nas pa?

Zato so naši izseljenci popolnoma opravičeni, ko tolikokrat in tako bridko tožijo nad svojo domovino — mačeho, ki jih tako pozablja in zanemarija.

In če med nižjimi masami naroda ni za izseljence večjega razumevanja, kakor je samo zanimanje, koliko bo njih izseljeni sorodnik poslal domov svojih žuljev, ko

bo kak »bogat stric« umrl kje v Ameriki in zapustil brezsrčnim sorodnikom tu doma visoke milijone, je še nekako odpustljivo! Neodpustljivo je pa to nezanimanje naših literatov, naših urednikov časopisov in revij in nevredno kulturnih voditeljev naroda.

Ko bi naši izseljenci ne našli pri naših vladnih krogih toliko razumevanja in požrtvovalne ljubezni in naklonjenosti, kakor je, potem bi bilo naravno obupno za ubogega našega slovenskega človeka na tujem.

Boli nas to ugotovljenje in nam gredo te besede težko izpod peresa. Vendar, izseljenci, povedati Vam moramo celo resnico, kakor je za vas že grenka in bridka. To pa zato, da ne boste Družbo sv. Rafaela obsojali, če ne more prav vsega za Vas doseči, kar si in kakor si želite. Pri takih razmerah je še občudovanja vredno, da Družba dosega saj te uspehe.

Ali bo kdaj boljše?

Letošnjo izseljensko nedeljo bo Družba sv. Rafaela posvetila pred vsem delu za probujo naših kulturnih voditeljev, naših literatov in naših urednikov, za večje zanimanje za naš izseljenski narodni problem.

Dr. Anton Jesenovec:

Protiverski boji po naših nasebilih

Kakor vsa druga leta našega izseljenstva, opažamo na svojo žalost tudi pri novejših naših nasebilih, povsod neko čudno nerazumljivo mržnjo našega človeka do vsega, kar je v zvezi z vero, ki izbruhne v vsaki nasebini na dan takoj ob postanku nasebine. Tako smo pred nekaj meseci čitali prav grd tak izbruh v Buenos Airesu v »Slovenskem Tedniku«, v listu, ki se nam je drugače prav dopadel kot pametno urejavan list.

Kakšna je bilanca takega verskega boja med našimi izseljenci, nam je pa prav lepo pokazal v »Slovincu« z dne 22. avgusta t. l. g. prof. Kobal iz New Yorka, ko opisuje »politično življenje Slovencev v Združenih državah«. Tam pravi: »L. 1903. se je ustanovila v Chicagu Slovenska socialistična zveza, ki je služila po svojih precej številnih klubih po raznih državah kot ne-

Izseljenci pozor!

Rafaelova družba v Ljubljani iskreno prosi vse naše izseljence po vseh delih sveta, da bi ji poslali čimprej slike slovenskih izseljenskih duhovnikov, cerkva, kjer se zbirate pri službi božji, učiteljev, pokrajin, rudnikov in mest, kjer delate in živite, in važnejših dogodkov iz Vašega društvenega življenja. Te foto-slike bi porabili za izdelavo skioptičnih slik, s katerimi bi nam bilo s pomočjo predavanj omogočeno seznaniti vso našo domovino o Vašem delu, življenju in trpljenju v tujini. Letošnjo zimo želimo prirediti po vseh naših župnijah mariborske in ljubljanske škofije skioptična predavanja o naših izseljencih, ki so razkropljeni po vseh delih sveta. Kako veseli bodo Vaši starši, bratje, sestre, sorodniki, znanci in prijatelji, ko Vas bodo opazili na teh slikah! Ob spominu na Vas se bo marsikatero oko porosilo. Zato, prav lepo prosimo, naj ne bo društva ali nasebine, ki nam ne bi hotela poslati zaželjenih slik! Te slike bomo potem shranili v naš izseljenski muzej. Zaprošene slike zberite in pošljite takoj na naslov: Uredništvo Rafaela, Ljubljana, Leonišče, Jugoslavija.

kaka paralelka Ameriški socialni stranki. Dasi so ti klubi imeli s svojim kulturnim in društvenim delovanjem med priseljenstvom nekaj zaslug, so bili za politično udejstvovanje našega ljudstva v tujini naravnost škodljivi. Glavni vzrok pri tem je bil seveda v dejstvu, da socialistična stranka v Ameriki ni nikdar imela niti najmanjše prilike, prodreti v narodu, državi ali celo krajevno.

Vse delovanje je bilo torej vsaj z materialnega stališča zaman in v izgubo. Še več škode pa je bilo storjene, ko je zveza vključila v svoj politični program tudi borbo proti katoličanstvu in vsemu verstvu. Razdor, katerega so zasejali socialistični in protiverski voditelji, je povzročil, da se je skoraj vsaka nasebina začela cepiti najmanj v dva tabora. V nasebini, kjer je bil socialistični klub močan, niso Slovenci imeli

nobene prilike politično sodelovati z Amerikanci ter imeli od tega kake koristi. Mi mgorede naj bo omenjeno, da so bili v takih naselbinah naši ljudje tudi materialno na slabšem, to je, da so ostali najzadnji dinnarji. To materialno zaostajanje se mora pripisati samo slovenskemu socializmu v Ameriki, ki je docela svojevrsten, a je imel na preprosti narod zelo kvaren vpliv...

Ta kvaren vpliv slovenskega socialističnega gibanja v Ameriki se opaža še danes, posebno pa v naselbinah po Pennsylvaniji in na zapadu, kjer ljudje nimajo drugega vodstva kot socialistične društvenike... Najbolj žalostno sliko v političnem oziru predstavlja za Slovence Pennsylvanija, država, v kateri je največ Slovencev, toda v kateri je bilo socialistično gibanje najmočnejše. Le nekateri manjši kraji, katere ne samo obljudujejo Slovenci, temveč so jim naši tudi dali krajevna imena, kot n. pr. Slovan, Kranj, Travnik (Mich.) itd. Tod bi Slovenci lahko prišli do svojega državnega in lokalnega zastopstva, če bi bilo le moč goče zatreji strupeni vtis, ki je vcepljen

med ljudstvo, to je, da je vsako politično življenje, razen socialističnega, navadna korupcija. V mestu Forest City, dasi je istotako v Pennsylvaniji, kjer pa socialisti zaradi slovenske župnije in posameznikov niso nikdar imeli vpliva, je bil Slovenec večkrat župan. Enako močna je politična organizacija Slovencev v Jolietu, katerega so socialističnega vpliva rešila katoliška društva.

Zares težke obtožbe pred zgodovino!

O, da bi se naši Slovenci po novejših naselbinah po zapadni Evropi in Južni Ameriki naučili iz teh žalostnih skušenj naših izseljencev v Severni Ameriki, ki so danes že zgodovina in se ne dajo več spremeniti, da bi ne delali istih usodepolnih napak!

Pred vsem pa se jasno kaže iz teh besed Andreja Kobala v »Slovenec resnica, da je največji sovražnik slovenskega izseljstva tisti, ki neti med našimi izseljenci protivsko gonjo in nasprotno, da je edino pravi in zdravi vodnik izseljencev katoliški izseljenski duhovnik, izseljenska župnija, izseljenska katoliška društva.

Ocepek Alojz: *Iz severne Francije v Lurd* (Nadaljevanje)

Pred kolodvorom je stalo najmanj dvajset velikih avtomobilov od raznih hotelov, ob katerih so soferji ustavljali ljudi in jih vabili s seboj. Nas je pa pričakoval priletan mošček ter nas odvedel v kakih deset minut oddaljeni bolj preprosti hotel.

Po zelo snažnem, v prijetni dolinici precej visočem mestu, ki je očitno nastalo zaradi božje poti, smo se počasi spuščali navzdol. Mestece samih hotelov vsepovsod, brez kakih tovarn ali pa revnih hiš, se ne da z lahkoto primerjati kakemu drugemu mestu. Mala reka, podobna nekako naši Kokri ali Kamniški Bistrici, ga v vijugasti črti deli na dve strani. Spenjena pribiti izmed bližnjih hribov ter ob prihodu v obširnejšo dolino čedalje bolj izgublja srdito moč. Zamisljena se približa svetemu kraju, kot bi ga hotela pozdraviti in nam veleiti, da je pred davnimi leti rabila več moči, ko je med kakih 600 m visokimi hribi uredila lepo dolinico in pripravila naši kraljici na najprijaznejšem, od naravnih krasot preobdanem kraju nemaljnivi prostor.

Vstopili smo v srednje lepo dvonadstropno hišo, nakar nam je pripomnil vodnik, da bi se nam bilo morda najbolj utrujenim od pota najprej nekoliko odpočiti. Toda pristali smo soglasno na to, da gremo takoj k cerkvi.

Nekoliko navzdol viseča cesta nas je vodila še nadalje mimo skupaj strnjene trgovine za podobe in razne okraske, spominke, pod hoteli, vse dotlej, da smo po nekaj minutah prispeli do mostu.

Reka, ki nam je počez prerezala cesto, kot bi se ne menila, kam vodi naša pot, se je počasi obračala na levo, tako da je po kakih 800 metrih prispela z nami skupno k cerkvi. Nam se je pa že s sredi mostu odprl razgled na visoko cerkev. Zamisljeni smo prehiteli še kakih 150 m zelo široke ceste, nakar so se nam približala troja široka, na obe strani odprta vrata.

Z desne in leve sta nas sprejela visoka kipa angelov sv. Gabrijela in Rafaela. V sredini, že kakih osem metrov umaknjene, stoji v malem krogu lepo zasajenih rož močogoni kip sv. nadangela Mihaela. Nadalje delita kakih 100 m široki vrt dve po osem metrov široki cesti, ki služita predvsem številnim romarjem za procesije. Ob straneh jih nekoliko zavarujejo s senco v kraj umaknjena zaporedno stoječa lepa drevesa. Sredina, kakih 30 m širine, pa dviga iz lepe trave več raznih kipov.

Po kakih 400 m se pa izgubi trava v prostorno planjavo. Še prej se pa dviga v sredini griček, sredi katerega stoji na 3 m visokem stebri, med dvema palmama kip Brezmadežne, obdan s eve-

tjem in nebrot lučic. Proti cerkvi je torej še kakih 150 m dolga in skoraj toliko široka planjava.

Večkrat sem že prej slišal, da so v Lurdu tri cerkve druga na drugi. To pa, kakor smo videli, se le v toliko razlikuje, da je spodnja, ki je bila pozneje zidana, umaknjena izpod ostalih dveh, tako da pride glavni oltar nekako pod vrata ostalih dveh cerkva, ki sta v resnici ena vrh druge.

Šli smo najprej obiskat spodnjo.

Kakih 16 m visoka, močoga cerkev z zelo širokimi vrati, nad katerimi je napis: »Po Mariji k Jezusu«, stoji nad osmimi stopnicami.

Ob vstopu se zazdi človeku visoka cerkev precej dolga, ko se pa prestopi kakih 15 korakov, se mu pa na mah izpremeni. Nehote se ozre v ozadje, misleč, da se je premotil in je mesto v podolgovato vstopil v povsem okroglo cerkev, ki jo kakor klobuk pokriva velika kupola. Od obeh strani hkrati se prikaže kot v male kapelice vdolbljen zid z lepimi podobami, ki kar nekako potegnejo človeka k sebi. Prvotno je videti, kot da so podobe, kipi napol vdeleni v steno. Starodavne rimske hiše je pa videti, kot da bi kar precej od zidu štrlele. Ko pa se nekoliko približa, je pa videti le zelo lepe oljnate slike. Skoraj bi se ne mogel ubraniti, da bi ga privlačnost teh slik ne zvalila čisto blizu in šele takrat spozna, da niso niti kipi in ne slike. Zgrajena je namreč kar cela stena iz malih kamenčkov, ki so največji med njimi komaj centimeter visoke kocke. Z nešteti barv teh malih kamenčkov so torej izdelane tako lepe slike, drevesa in hiše. Vsaka teh vdolbin je visoka kakih 9 in široka 6 metrov. Stojijo zaporedno druga za drugo ter jih ločijo le meter debeli stebri. Med vsakim stebrom in zidom je pa isto nekako meter široka in tako edino stebri, ki vzdržujejo kupolo, tvorijo nekake kapelice.

Pri vstopu se takoj opazi, kako se po tem hodniku, ki je stopnico dvignjen od cerkvenih tal, venomer pomikajo ljudje. Postajajo ali klečijo nekaj časa z očmi uprti v steno ter zopet nadaljujejo pot v drugo kapelico. Tukaj je pa vseh 15 skrivnosti sv. rožnega venca po vrsti, lepo slikanih in ga pozneje pridemo moliti, nas je opozoril vodnik.

Vsaka kapelica ima isto ob steni stoječi nizki oltar, da ne zakriva slik. Tako da ima ta cerkev 15 stranskih oltarjev, po dva se pa vidita na obeh straneh zgoraj v ozadju kupole, ki so tudi zgrajene precejšnje kapele in srednji veliki, tako da ima ta cerkev najmanj dvajset oltarjev. Srednji veliki oltar stoji spredaj ob stebrih, nekoliko od tal precej razširjen, tako da ljudje, ki med sv. mašo molijo rožni venec, ne motijo preveč tisočere množice v sredini cerkve.

Vsi stebri in stene, kar je prostih, posebno v ozadju, so pa obdelane z marmornatimi ploščami. Vsaka teh plošč ima okrog 20 cm višine in 30 cm širine in so komaj vidno vdlane druga k drugi. Prav na vsaki teh tisočeri plošč pa je pisana z vdolbinimi črkami zahvala Mariji za katerokoli pomoč, drugim daril ali zahval pa v tej cerkvi ni nikalih.

Vrnili smo se iz spodnje cerkve ter odšli ob kraju po strmih stopnicah, ki se pri sredini zaokrožijo v pravokot, da pripeljejo od obeh strani skupaj, nad vrata v spodnjo cerkev.

Od obeh strani obenem s stopnicami v prispje isto: počasi zaokrožena široka cesta. Že iz daljave nad 150 m gresta počasi v strmino, da prispeta v krogu od obeh strani 16 m visoko na cerkev. Sredi med njima je kakih 100 m širok prostor, ki se dostikrat vidi skoraj pokrit od ljudi pri sv. maši pred cerkvijo. Pod zidovjem ceste na desni strani so tik ob cerkvi trije obokani hodniki, koder gredo neprestano ljudje proti votlini.

Z ravno tlakovane strehe spredaj nad vrati vodi na obeh straneh kupole tlak v strmino. Na nasprotni strani prispje kake štiri metre višje na zopet ravno tlakovano površino, da se od velike kupole dviga le še pozlačena krona s križem. Na levi strani pa prispje še prava cesta ob robu hriba v isto višino.

Vstopili smo najprej pod vrata gornje cerkve skozi dokaj manjša vrata, vodeča v srednjo cerkev, v kakih 30 m dolg hodnik. Dva metra široki in le malo višji prostor je v vsej daljavi na obeh straneh obdan z napisy na marmornatih ploščah. Ta hodnik se ob koncu razširi v malo štirioglato cerkvico, v kateri dan za dnem blagoslovljajo razne podobe in spominke romarjem nalašč za to postavljeni duhovniki. Med gostimi marmornatimi stebrički nizke cerkvice se opazi ob vsaki strani le po dva oltarja in srednji, ki stoji tik nad votlino.

Napis spredaj nad vrati te cerkvice je Crypta; to bi pomenilo kraj molčanja ali pa grobnico, kamor so v prejšnjih časih pokopavali višje dostojanstvenike.

Ob vratih te cerkve vodi ob obeh straneh po 26 stopnic pred večja vrata gornje cerkve.

Pri vstopu v gornjo cerkev se šele docela opazi, da je to prepomembna, v vsej Evropi najbolj čiščena in obiskana božja pot. Zelo visoka in lepa cerkev se razprostira nad celo srednjo cerkvijo in hodnikom ter je v vsej dolžini enako široka. Ima zopet 14 stranskih in veliki oltar. Za vse stranske oltarje so sezidane precej široke kapelice, tako da imajo oltarji prostora v isto smer kakor veliki.

Ob vstopu se opazi najprej pri sredini visočine cerkve pritrenjenih kakih 15 zaporedno visočih zastav. Nekaj je razobešenih drugod, tako da so po vsej verjetnosti v tej cerkvi zastave nad dvajsetih narodov.

Naš vodnik je pripomnil, da je tukaj tudi slovenska zastava, ki so jo pred leti prinesli romarji iz Slovenije. Iskali smo jo pozneje, toda na tem mestu bi bilo zastavo edinole mogoče najti, ko bi bila prava narodna trobojnica in zraven še na vidnem kraju. Če so pa naši bratje iz domovine poklonili Pomočnici zastavo v podobi kakršnegakoli bandera, je bilo pa naše iskanje brezpomembno. Težko bo morda dragim čitateljem verjeti, da pokriva stene te cerkve štiristo bander in zastav. Med njimi so, kjerkoli se le da kaj prostora na zidu dobiti, dragocene podobe, katerih število znaša nad tisoč.

(Dalje prihodnjic.)

Zahvala

Podpisano društvo se najprisrčneje zahvaljuje vsem, ki so spremljali Lojzeta na zadnji poti. Posebna zahvala izseljenskemu poslaniku gosp. Spahiću, g. p. Hugolinu Prahu, ki se je tako ganljivo poslovlil od pokojnega in vsem duštvom iz Waterscheija, Zwartberga, Winterslaga, društvu sv. Barbare in podobnemu društvu iz Eysdena za podarjene vence. Prisrčna hvala tudi g. Alojziju in ge. Julijani Gostiša, ki sta mu v boleznih potrpežljivo stregla in lajšala trpljenje.

Eysden, dne 27. avgusta 1936.

Jugosl. pevsko društvo »Zvon«.

Pesem tujine...

Tretji dan zjutraj sta odšla na delo v rudnik. Preoblekla sta se v rudarsko obleko, dobila vsak svojo težko svetilko in potem so ju z drugimi vred spustili v podzemsko rove.

Janez se je kar tresel, ko se je dvigalo naglo pogrezalo v zemljo. Tone ga je venomer bodril in tolažil.

Ko sta stopila na trdi tlak osemsto metrov pod zemljo, jima je vodja delavcev odkazal delo.

Divje sirene, brnenje strojev, obupni vzkliki delavcev, ropot krampov in lopat, trda in brezsrčna beseda voditelja delavcev bo zdaj nova pesem za Janeza, ki že okuša mrzlo tujino.

Janez je po stari navadi često pljunil v roke in vihtel lopato, da je bilo veselje. Mlad in poln zdravja je bil, zato se dela ni ustrašil.

Sključeni in izpiti rudarji so ga opazovali in se med seboj tiho pogovarjali.

»Ko bo garal dvajset let, kot jaz v jami, bo ta 'Slowene', ki je prišel ta teden k nam, ubit zvon,« se je oglasil priletel Vestfalec.

Ob misli, da biva globoko pod zemljo in da je v stalni smrtni nevarnosti, se je Janez v kratki molitvi zatekel k angelu varuhu in Mariji.

Kot mravlje so lazili rudarji po temnih rovih. Njihovi uveli in črni obrazi so pričali o težkem in trdem delu. Njihove najboljše moči in njihovo kri je izpila jama. Otožni in zamišljeni nakladajo črni premog na pripravljene vozove.

Pok in žvižg in brnenje motorjev se razlega po jami. Stroji lomijo velike sklade premoga.

Močen pok ustavi vse delo v jami. Delavci nestrpno begajo po jami.

»Beži, beži!« opomni Tone Janeza. Janez vrže lopato in sledi rudarjem. »Nič hudega, nič hudega ne bo,« opozarja vodja rudnika.

Delavci primejo spet za delo, stroji zapoje monotono pesem...

»Vidiš, Janez, tako se nam godi skoro vsak dan. Mi smo tega že navajeni. Tudi ti se boš temu privadil kaj kmalu. Pri našem delu nesreča nikoli ne počiva. Veliko jih je v tem rudniku zgubilo življenje. Pa kaj hočemo. Denar mora biti!«, tako je razlagal Tone Janezu, ko sta vihtela z lopatami.

Janez ni črnil niti besedice. Ves je bil premočen. Težki curki znoja so padali na kepe premoga. Garal je kot živina in pri vsem tem pogrešal sonca in čistega zraka. Človek mora biti kot v kletki zaprt. Ob vsakem ropotu, žvižgu in krikju se je stresel kot šiba na vodi.

»Bo že šlo,« si je Janez mislil. »Če drugi zdržijo, bom tudi jaz. Potreben sem denarja. Naš dom vpije po moji pomoči...«

Čez nekoliko časa vpraša Janez: »Tone, koliko je ura?«

»Poldne bo kmalu,« mu odvrne prijatelj.

»Meni se zdi, da delava že zelo dolgo.«

»Tudi temu se boš privadil,« mu odvrne Tone.

Sirene so divje zatulile in oznanjale enourni počitek.

Tone in Janez sta se vsedla na premog in zaužila opoldanske jedi.

Komaj sta malo zadremala, že ju je opozoril glas motorjev, da se je delo pričelo.

Spet sta prišla za lopate in garala kot bi sebi delala.

Popoldne je hitro minilo, čeprav sta bila deležna iste pesmi kot dopoldne.

Proti večeru sta odložila lopate in šla k dvigalu, ki ju je dvignilo na svetlo. Umila in preoblekla sta se in odšla k večerji vsa utrujena in lačna.

Drugo jutro in vse naslednje dneve jih je spremljala stara pesem dela in napora.

Ko je napačilo lepo nedeljsko jutro, sta šla v bližnjo cerkev k sv. maši.

Janezu, ki ni umel niti besedice nemške pridige, se je krčilo srce.

Popoldne sta obiskala svoje rojake v Evingu, kjer je še danes precej Slovencev.

V cerkvi so imeli bete slovenske litanije in pridigo, katere je bil Janez tako vesel kot berač denarja. Veliko Slovencev se je nabrale, saj so prišli nekateri po več ur daleč.

Ko je Janez poslušal slovensko pridigo in ubrano petje, so se mu oči po-

rosile. Zdelo se mu je, da je doma v župni cerkvi.

Iz cerkve so vsi odšli v društveno sobo, kjer so se enkrat ali celo večkrat na mesec zbirali. Prišli so stari in mladi. Na njihovih uvelih obrazih je počivala vidna zadovoljnost, čeprav jih je delo izpilo.

Z veseljem so sedli okoli miz in pričakovali predsednikovega navodila.

Ko je stopil s predsednikom njihov duhovni vodja, ki zdaj prebiva v Hövelu in zelo ljubi Slovence, med nje, so vsi vstali in ga toplo pozdravili.

Ginjen se jim je zahvalil in se rokoval z vsemi.

Predsednik »Društva sv. Barbare«, ki še zdaj živi v Evingu, je vse lepo pozdravil, zlasti pa sta bila prisrčno pozdravljena duhovni vodja in novi Slovenec Janez, ki je pred kratkim prispel med nje iz stare domovine.

Janeza so oblike solze, ko je videl pred seboj toliko dobrih in vernih rojakov, ki so s pomočjo »Društva sv. Barbare« in svojega duhovnega voditelja ostali zvesti veri in slovenskemu narodu. Povedal jim je, kaj ga je prignalo v tujino. Opisal jim je tudi razmere in življenje v stari domovini.

Ob Janezovih besedah se je utrnula marsikatera solza. Vsi so ga pomilovali in ga obenem bodrili.

Ubrano petje je naenkrat zadonelo po dvorani. Pesmi »Hlišica očetova« in »Potnik pridem čez goro« so morali večkrat pevci ponavljati.

Ko je mrak legel na zemljo, se je še vedno glasila slovenska pesem in beseda daleč od domovine...

(Dalje prihodnjič.)

Pristopajte k „Družbi sv. Rafaela“!

Izseljenske novice

Izseljenski večer v Radio-Ljubljana bo dne 27. septembra ob 10. uri zvečer. Ob tej priliki bo predaval naš izseljenec iz Holandije g. Rudolf Selič o naših izseljencih v Holandiji. Drugi del programa pa bodo tvorile slovenske narodne pesmi. Opozarjamo vse naše izseljence širom sveta in tudi našo domovino na ta izredno zanimivi izseljenski večer.

Za poslanika v Buenos Airesu je imenovan univerzitetni profesor g. dr. Izidor Cankar iz Ljubljane.

Z odlokom g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje je postavljen za izseljenskega komisarja pri generalnem konzulatu v Düsseldorfu (Nemčija) g. Mirko Kranjc, doma iz Borovnice pri Ljubljani.

Na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra g. dr. Milana Stojadinovića je imenovan za poslanika v Tirani g. Radoje Janković.

Dosedanji komisar g. Hinko Samec pri gen. konzulatu v Düsseldorfu je dodeljen k našemu komisariatu v Pariz.

Dne 31. avgusta sta se poslovila od domovine in odšla za našimi izseljenci v Južno Ameriko gg. izseljenska duhovnika David Doktorič in Josip Kastelic. G. David Doktorič bo deloval v Buenos Airesu, g. Josip Kastelic pa v Rosario.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije sporoča, da so naši izseljenci v letu 1935 poslali v domovino 192.000.000 Din.

G. Marija Plej iz Francije je zbrala in nam poslala prispevek v znesku 225.— Din za redno dobivanje našega lista. Prisrčna ji hvala! Želimo, da bi imela še več posnelcev in dobrotnikov!

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo številko „Rafaela“ morajo biti v uredništvu do 4. oktobra, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Veliko romanje v Kevelaer

v nedeljo, dne 20. septembra.

Ob 8.15 uri slovesna sv. maša v baziliki.

Ob 10. uri križev pot, pridiga in proslava za beatifikacijo Slomška.

Ob 15. uri velika Marijina proslava z litanijami in s pridigo.

Bodite, prosim, vsi pravočasno v Kevelaerju. Agitirajte za veliko udeležbo. Vsi Slovenci brez ozira na društveno pripadnost ste dobrodošli. Romanje je za vse Slovence, ki so z nami združeni po sveti katoliški veri. Zato: rej: Vi predsednik in zaupniki, se obrnite na vse svoje rojake in jih v ljudno in prijazno povabite. Delajte v apostolskem duhu, v smislu katoliške akcije.

Podarili bomo romanje predvsem v namen beatifikacije velikega slovenskega škofa Slomška. Pod križevim drevesom v Kevelaerju bo lepa Slomškova proslava in slovesna izročitev podpisovalnih pol.

Podarite, prosim, tudi — kakor je navada in kakor se spodobi — nekaj, morda že med vožnjo v avtobusu, za romarske stroške.

Vrstni red pri procesiji bo:

1. Kolinska škofija: a) okraj Essen.
2. Münsterska škofija: b) okraj Gladbeck, c) okraj Hamborn, d) okraj ob levem bregu Rena.

3. Paderbornska škofija: e) okraj Wanne-Holthausen.

Priložnost za spoved bo že v soboto popoldne in v nedeljo od 6. do 8. ure.

Bodimo edini v ljubezni do svete katoliške Cerkve, bodimo bratje in sestre med seboj! Obrnimo se na nebesnega Očeta po svoji Materi Mariji: Naša ljubljena gospa Jezusovega srca, prosí, prosí, le prosí za nas!

Bodite vsi prav pristržno povabljeni in pozdravljeni!

Vdani Vam

Tensundern,

konz. svetnik ljubljanskih in lavantinske škofije.

Moers-Meerbeck. — Vsem naročnikom »Rafaela« se naznanja, da je od 1. junija 1956 dalje prepovedano pošiljanje denarja za časopise s pošto v inozemstvo. Vendar nam je pa dana možnost, da se lahko pošlje po nemški Reichsbanki, Berlin, Deutsche Verrechnungskasse, Berlin, C. I. über die Dinar Rechnung, tukaj se da polni naslov z oznako: in Jugoslavien. Ker so pa majhne vsote povezane s precejšnjimi stroški, se priporoča, da vsi naročniki »Rafaela« pošljete naročnino na Ivan Lindič, Moers-Meerbeck, Oedenburgerstrasse 19, z oznako: koliko številk imate in za katero tekoče leto. Imenovani bom potem skupno poslal celo vsoto uredništvu. Na ta način se vam bo moglo tudi jamčiti, da boste prejeli list redno.

Moers-Meerbeck. — Po 26 letih je vendar enkrat dobila naša fara zvonove. Ko so zvonovi prvikrat zapeli, je bilo marsikatero oko solzno, ker so nam nehote uhajali spomini na naše domače zvonove. Gospod župnik Schölling je tudi dovolil, da bomo Slovenci lahko trjancili ali klenkali, seveda ob priliki slovenske pobožnosti, katero bomo morali opraviti sami, brez slovenskega duhovnika. 30. avgusta smo napravili izlet v živalski vrt v Düsseldorfu. Polni zadovoljnosti smo se vračali, ker smo imeli vpogled v tako bogato založen vrt z raznovrstnimi živalmi. 20. tega meseca potujemo v Kevelaer. Za dva velika avtobusa nas bo. Pohitite se popisovalno polo za beatifikacijo pokojnega Antona Martina Slomška. Kateri se niste podpisali, bo dana zadnja priložnost še v Kevelaerju.

Osterfeld-Heide. — Dne 22. avgusta nam je ugrabila smrt zvesto članico Frančiško Tiholi, doma je bila iz Loke pri Zidanem mostu. Poročila se je z Bartolom Tiholi in odšla v Nemčijo 1898, kjer se je mož 1. 1902 ponesrečil v jami. Imela je štiri otroke, za katere je lepo skrbel. Bila je vzorna mati. K večnemu počitku so jo spremile članice Rožnenske bratovščine, katere so ji položile lep venec na grob. Naj počiva v Bogu! Žalujočim naše sožalje.

Osterfeld-Heide. — Društvo sv. Barbare je 5. julija obhajalo 25 letnico svojega obstoja. Slavnost, h kateri so prišla tudi sosednja društva, se je pričela s sv. mašo. Ob tej priliki je društvo prejelo od generalnega konzula iz Düsseldorfa kot darilo 100 RM in srebrn venec.

Hamborn. — Sporočiti moramo žalostno novice iz Marxlocha, da je dne 30. julija umrla po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti ga. Ravnikar roj. Majdič, doma iz Zagorja ob Savi. Bila je vzorna in skrbna mati svojim šestim otrokom. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb, ki so se ga v velikem številu udeležili Slovenci in Nemci. Sladko spavaj v tuji zemlji! Žalujočim ostalim izrekamo še enkrat srčno sožalje.

Habinghorst. — Že precej časa se nismo nič oglasili iz našega kraja. Saj pa tudi precej časa nobenih važnih dogodkov ni bilo. Živimo še tako nekako od danes do jutri. Vedno upamo na boljše čase, a ti se nam vedno bolj odmakajo.

Vseeno pa smo zopet dobili novo upanje in tolažbo v tem, da nam je domovina vendar enkrat poslala vsaj enega učitelja, ki nam bo v bodoče pomagal pri našem kulturnem delu, katerega bi sami ne mogli še dalje z uspehom voditi.

Merodajnim činiteljem v domovini in vsem, ki so k temu pripomogli, da se je naša že stara in vroča želja vendar enkrat izpolnila, iskrena hvala. V nadi, da bomo sedaj tudi dosegli naš zaželjeni cilj, pa bomo sedaj še bolj napeli in zbrali vse sile ter šli z vso energijo na delo za blagor tukajšnjih izseljencev, kakor tudi za procvit naše narodne prosvete.

Naše društvo je v ta namen priredilo v nedeljo, dne 16. avgusta, v društveni dvorani kavni krožek, katerega čisti dobiček je namenjen v prosvetne svrhe.

Ob tej priliki so nas posetila tudi sosednja društva iz Holthausena, Suderwicha in tudi precej oddaljeno društvo iz Gladbecka s svojim mešanim pevskim zborom, kateri nam je pod vodstvom agilnega pevovodje Franceta Dobravca zapel nešteto prelepih narodnih pesmi.

Med vsemi temi gosti pa je bil tudi navzoč naš nad vse spoštovani izseljenski učitelj gospod Slibar, kateremu so malčki zapeli dobrodoščilo. Mala hčerka Boriškova pa mu je poklonila šopek cvetlic.

Malčke je gospa Boriškova prav izvrstno naučila. Gospod učitelj, kakor tudi vsi navzoči, so bili v dna src ganjeni ob tem prizoru.

Ko smo popili kavo in pojedli krofe, šarkelji in potico, kar nam je vse prav dobro teknilo, so nam člani društva v Gladbecku zaigrali na odru precej lepih in zanimivih komadov. Igre, ki so

jih izvajali, so zbudile mnogo smeha. Čas je vse prehitro potekal, zabava je šla h koncu in zopet je prišel čas ločitve od te prekrasne prireditve, ki je v lepi slogi potekla.

Vsem, ki so sodelovali in pripomogli do tako lepega uspeha, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

Končno pa se zahvaljujemo še zgoraj omenjenim društvom kakor tudi pevskemu zboru iz Gladbecka za tako obilen obisk, kar je tudi nedvomno prireditvi dalo pravi okvir in popoln uspeh.

Tudi izseljenskemu učitelju g. Slibarju se na tem mestu najtopleje zahvaljujemo za njegov poset, posebno pa za njegov lep govor, s katerim nam je zopet utrdil naše upanje in dal novih nad za boljše bodočnost. Odbor.

Gladbeck. — Spet se oglašamo v našem priljubljenem izseljenskem listu »Rafaela«. Pravim v priljubljenem listu zato, ker ga imamo tako radi, da komaj pričakamo vsakokrat nove številke. Kako radi bi imeli, da bi pogosteje izhajal! Prav posebno nas zanima delovanje in življenje naših izseljencev po drugih krajih. Večkrat so nam ta poročila v vzpodbudo, da tudi sami krepkeje delujemo po naši začetni poti za blagor domovine in Bogu v čast.

Naš zadnji mesečni sestanek je bil 23. avgusta. Pri večernicah v cerkvi se je tokrat posebno izkazal naš marljivi pevski zbor. Mnogo lepega in koristnega smo slišali tudi na našem zborovanju, katerega je vodil predsednik g. J. Dobrave. Velik del zborovanja je bil posvečen našemu Antonu Martinu Slomšku. Obširno je poročal o njegovem življenju in delovanju na cerkvenem in narodnostnem polju g. duhovni svetnik Tensundern. Podčrtal je tudi pomen njegove proslave v Mariboru ob obilni udeležbi visokih cerkvenih knezov, državnih predstavnikov in vernega slovenskega ljudstva in željo vseh udeležencev, da se proglasi blaženim. Kar je bil Maribor za Slovence v Jugoslaviji, to naj bo Kevelaer na dan 20. septembra za naše izseljence v Vestfaliji. Če so tedaj vsi verni Slovenci romali v Maribor, naj isto store vsi verni Slovenci v Vestfaliji.

Iz Gladbecka se bomo peljali z avtobusom. Udeleženci naj še čim prej priklase, da bo pravočasno vse urejeno.

Po tem poročilu se je g. Tensundern spomnil vseh Jernejev in Helen, ki so praznovali svoj god. Nadalje se je spomnil mladega poročenega para g. Franca Jurešiča in gdč. štefanije Dobrave, ki sta oba vneta društvena člana. Prosil ju je, da še nadalje ostaneta zvesta člana in pomagata društvu, posebno pevskemu odseku, v katerem že toliko let sodelujeta. Vsi prisotni so mlademu paru zaklicali trikratni živijo.

Pevski odsek jima je na večer pred poroko naredil podoknico. Mladi zakonski par je poročil naš duhovni vodja g. Tensundern v naši farni cerkvi v Gladbecku. Zeninovi tovariši so prisostvovali poroki v cerkvi z zastavo, kajti mladi ženin je zastavonoša našega društvenega prapora.

Holandija

Obvestilo! — V domovino potujočim se priporočam za shrambo prtljage: Jožef Češek, skladiščenik pri »Figovcu«, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 13.

Heerlerheide. — Prav na lep način smo proslavili izseljenci v Heerlerheide dne 5. julija desetletni obstoj našega društva sv. Barbare. Dopoldne smo imeli sv. mašo, katero je daroval č. g. pater Hug. Prah iz Belgije. Popoldne smo pa imeli slovesne večernice s slovenskimi litanijami. Naš duhovni vodja č. p. Teotim je imel lep govor o našem društvenem jubileju in izročil v cerkvi soustanovitelju društva g. Josipu Ograjenšku v spomin lepo izdelano diplomu. Vsa cerkvena slavnost je bila prav lepa, pa zakaj bi tudi ne bila, saj naše milo slovensko petje človeka čisto prenovi, posebno pa v tujini.

Po večernicah smo se pa zbrali v prostorih našega slovenskega gostilničarja g. Maruša v Heerlerheide, kjer se je vršila posvetna proslava.

Predsednik Strucelj Mihael je otvoril častno zborovanje, pozdravil iskreno vse navzoče, posebno še našega duhovnega vodjo patra Teotima

in izseljenskega duhovnika patra Hugolina Praha iz Belgije. V kratkem in lepem nagovoru nam je orisal pomen 10 letnice društva, spominjal se je ustanoviteljev in pokazal velike koristi, ki jih imamo na prosvetnem, kulturnem, verskem in drugem polju izseljenci od naših dobrih katoliških izseljenskih društev. Po naših društvih nas je tudi tujina spoznavala in cenila. Prav v iskrenih besedah je čestital še ustanovitelju društva g. Josipu Ograjenšku, današnjemu podpredsedniku, ki je bil do danes zmiraj eden izmed najbolj agilnih in požrtvovalnih članov društva. Izročil mu je ob priliki 10 letnice njegovega delovanja v društvu lepo sliko sv. Barbare, rudarske patronke, kot spomin na društvo, za katerega se je jubilat ganjen zahvalil. Pa tudi patra Teotima se je spomnil v svojem govoru predsednik društva g. Strucelj in se mu zahvalil za pomoč, ki jo nam naš pater nudi v vseh slučajih, kjer je mogoče izseljencem kaj pomagati.

Govorila sta še o pomenu naših društev »naše pater Teotim in za pater Prah.

Nato nas je še razvedrilo pevsko društvo iz Heerlerheide z lepimi pevskimi nastopi, g. Franc

Selič pa s kitaro in g. Franc Šuler s citrami in naš spravila v dobro voljo, tako da je ta večer skoro prehitro minil. Ura je bila že 10, ko smo se z lepimi spominji zopet razšli na naše domove in na novo delo.

Heerlerheide. — Slovensko pevsko društvo »Zvon« je nastopilo z narodnimi pesmi in petjem ob obali severnega morja. V soboto, dne 1. avgusta, smo se ob 2. uri zjutraj naložili v avtobus in šlo je v veselem tempu proti severozapadu čez Roermond, Weert, Eindhoven, Hertogenbosch, Utrecht v 240 km oddaljeni Haag, od tu še 5 km dalje na obalo v svetovno znano letovišče in morsko kopališče Scheveningen. Uprava tega kopališča je namreč organizirala dne 1. in 2. avg. tako zvani »Folklor Avonde«, to je nastop raznih narodov v narodnih nošah z narodnimi pesmi in narodnim petjem.

Sodelovalе so skupine iz Francije, Anglije, Nemčije, Holandske ter skupine tu v rudnikih zaposlenih Čehov, Poljakov, Madžarov in Jugoslovanov (Slovenci iz dravske banovine), skupno čez 250 oseb. Naša skupina je štela 25 oseb in sicer: 8 moških v gorenjski oziroma koroški narodni noši, 2 v rudarski uniformi, 5 žensk v dečva obleki ter »Dekliški krozek«, 8 deklic v narodni noši, katero so si napravile še pod vodstvom bivše učiteljice gđe. E. Ažmanove, a ena kot pristna Ziljanka in ena Gorenjka.

Po prihodu v Scheveningen smo se brž razšli v že pripravljene sobe v Oranje hotelu, se preoblekli v narodne noše in zopet v avtobus ter nazaj v Haag, kjer je bil ob 12. uri obhod vseh skupin po mestu in sprejem pri g. mestnem županu. Od nas sta imela to vlogo g. M. Strucelja in mlajša hčerka g. Zajca, katera je poklonila v imenu vseh g. županu šopek in buteljko pristnega jugoslovanskega vina. Kljub slabemu vremenu pa so bile ulice polne občinstva, ker je bil res zanimiv pogled na pisani sprevid, ki se je med godbo in petjem pomikal po mestnih ulicah. Vsaka skupina je imela svojo godbo, tudi naš »šramelc« se je dobro odrezal. Igrali so gg.: Markon (harmoniko), Selič in Šular (kitari) in Ravnikar (gosli).

Popoldne smo nastopili v Scheveningenu, izmenoma v vseh večjih hotelih, a glavna prireditelj je bila zvečer v »Kurhaus«, kjer je bil skupni nastop vseh narodov. Vsaka skupina je z godbo na čelu prikoračala v dvorano. Da je dvorana zelo prostorna, je razvidno iz tega, da nas je bilo čez 200 oseb samo na odru. Holanci so prvi zapeli državno himno, nato pa po vrsti drugi narodi, nakar se je otvorila skupna plesna zabava, katera se je šele v poznih jutranjih urah zaključila, a mi smo izmučeni vsled dolge vožnje in neprespane prejšnje noči zapustili kmalu po polnoči dvorano in odšli k potrebnemu počitku. Omenim naj tu, da se taki hoteli tudi ne strinjajo z našimi žepi, saj stane steklenica limonade 70, kozarec piva 80 centov, čaša kave 1 goldinar itd., a poleg je še v modi tudi napitina.

V nedeljo dopoldne smo bili prosti. Ker je bilo lepo vreme, smo se sprehajali ob morju in

je razgled zadivil marsikaterega, zlasti one, kateri so prvič opazovali čudo stvarstva: plimo in oseko. Tudi na »Pieru« smo bili; to je nekakšen most, zgrajen okrog 300 m ven na morje in je na njem ogromna dvorana. Ob 8. uri pa je bila sv. maša, katero je daroval č. g. p. Teotim, kateri je že dan poprej odšel z vlakom v Haag po opravkih. Opoldne smo nastopili na prostem na terasi »Kurhaus«. Od ¼4. ure dalje je bil na programu bogat spored, ker pa je pričelo močno deževati, smo morali ostati doma ter smo tam iz proste volje izvajali par plesov in zapeli par narodnih pesmi. Zvečer nas je avtobus zapeljal v Grand hotel na četrtini nastop. Ker je bila v nevoljo nas vseh za 10. uro zvečer napovedana bakljada vsled slabega vremena odpovedana, smo bili nato zopet prosti. Na vseh nastopih so nešteto krat slikali, tudi filmski operator je vrtil svoj aparat, par pesmi so posneli na plošče, več točk pa je prenašala tudi radio oddajna postaja Hilversum I.

Plesi so se izvajali pod vodstvom gg. M. Strucelja in A. Žerdonerja, moški in mešani pevski zbor je vodil g. J. Majer, a »Dekliški krozek« je nastopil pod vodstvom gđe. Slavice Zajčeve.

Na obali smo se sestali s par gospodi iz Jugoslavije, eden iz Zagreba, eden iz Ljubljane oziroma doma iz Tacna pod Smarno goro in z njegovo soprogo, doma iz Dubrovnika. Nahajajo se na univerzi v Haagu, kjer je baje še par Jugoslovanov.

V ponedeljek po zajtrku pa se je bilo treba že pripraviti na povratek nazaj v premogovne revirje v Linsburg. Za slovo smo še pred hotelom zapeli »Tam na vrtni gredi« in že je ob 10. uri zabil motor avtobusa. Sli smo zopet v Haag, kjer smo si mimogrede ogledali kraljičino palačo, pred mirovno palačo se sestali z že gori imenovanimi gospodi in še enim Hercegovcem, zapeli še enkrat jugoslovansko himno in se po kratkem razgovoru odpeljali naprej čez Delft (rojstni kraj g. p. Teotima) v Rotterdam. Do tu nas je spremljal g. pater, nakar se je vrnil nazaj v Haag. Mi pa po kratkem ogledu pristanišča in raznih tehničnih naprav naprej čez Dordrecht v Moerdijk, kjer je treba čez en kilometer širok morsk zaliv (Holandsche Diep). Tu se nahaja v zapadni Evropi največji železniški most čez zaliv. Kmalu bo otvorjen tudi novi za promet; most je že razpet, a nasipi še niso gotovi in smo se morali prepeljati s tako zvanim »veerpontom«, kateri prepelje čez 20 avtobusov naenkrat. V krajih tu okrog je videti še dosti, v mnogih holandskih pesmih opevanih mlinov na veter; je polno kanalov, kjer je vedno zasidranih dosti manjših ribiških ladij in »šlepov« ter rečnih parnikov. Tu šele človek spozna, zakaj se Holandska imenuje tudi Nizozemska, saj je plovne vode povsod dovolj in se ti skoro zdi, da bočasoma vse poplavljenost. Dalje nas je peljala pot (povsod izvrstne asfaltirane ceste) čez Breda, Tilburg mimo Philipsovih tvornic v Eindhoven in okrog 9. ure zvečer smo prispeli zopet v našo Heerlerheide. Kar zadeva narodnosti iz tukajšnjih revir-

jev, je organiziral vse g. Wouters (Holandec), uradnik teh. inst. pri drž. rudnikih. Za potne stroške smo prispevali 1 goldinar na osebo, stanovanje v hotelih, katero je bilo elegantno, in hrano, tudi izvrstno in zadostno, pa je dala uprava morskoga kopališča Scheveningen. Z vsem smo bili prav zadovoljni, le žal, da nam enaki dnevi ne pridejo večkrat naprej. Za prihodnje leto smo zopet povabljeni na slično prireditelj, a najbrže bo treba že prej odražati v domovino, ker še ni dosti izgleda, da bi gospodarska kriza popustila.

Dne 30. avgusta nastopimo zopet s sličnim, samo s skrajšanim sporedom na proslavi rojstnega dne tukajšnje kraljice v Heerlenu, a na zimo se namerava prirediti »Slovenska ura« v radio oddajni postaji Hilversum, kar pa še ni gotovo, ako dobimo od iste tozadevno odobrenje.

K vsemu je treba še pripomniti, da naša narodna noša ni povsem ustrezala pravilni naši narodni noši, kar pa ni povsem naša krivda. Obrnili smo se tozadevno pravočasno na razna mesta, a od več strani niti odgovora ni bilo, kaj še kake pomoči ali nasveta in tako smo si sami, kar je bilo v naši moči preskrbeli. Češkoslovaškim državljanom je v tem oziru šel na roko njihov konzul, njim je poleg obleke plačal tudi prispevek za vožnjo in preskrbel še razne druge udobnosti. S tem se pač ne poveča ugled posameznih oseb v tujini, ampak dotične države, ker s tem dokaže, da se še vedno zanima za svoje ljudi, če tudi se že leta nahajajo v tujini.

No pa slične opombe (s strani jugoslovanskega izseljenstva) so pač bile že večkrat objavljene v časopisih in raznih drugih prošnjah, pa žalihov ne najdemo zadostnega umevanja pri svoji dragi materi domovini Jugoslaviji.

Limburg. — Pod vodstvom družtev sv. Barbare v Limburgu smo priredili Slovenci v Hollandiji dne 15. avgusta veliko romanje v Kevelaer v Nemčiji. S petimi velikimi avtobusi so se odpeljali naši izseljenci že ob 6. uri zjutraj iz Heerlerheide, Brunssuma, Hoensbroeka, Engelslohena, Luterade in drugih kolonij. Takoj, ko so se začeli avtobusi premikati, smo začeli moliti in pa prepevati slovenske Marijine pesmi. Pa zakaj bi tudi ne peli, saj nas je naš pater Teoum lepo pripravil s petjem za to lepo vsakoletno veliko romanje.

Okrog 9. ure smo dospeli v Kevelaer. Kmalu za nami so prispeli s štirimi velikimi avtobusi naši izseljenci iz Belgije pod vodstvom izseljenškega duhovnika p. Hugolina Praha. Sli smo takoj v baziliko — Marijino svetišče, kjer je daroval p. Hugolin Prah sv. mašo za Slovence, ravno tako sta p. Prah in p. Teotim preskrbela, da smo lepo v slovenskem jeziku opravili sveto spoved.

Navzoči so bili tudi nekateri Slovenci iz Nemčije; skupno je bilo okoli 300 naših izseljencev. Ob pol 12. uri smo se zbrali pri milostni kapelici, kjer smo molili skupno rožni venci in prepevali lepe naše svete pesmi.

Nato smo sli h kosilu. Po kosilu smo se ob 5. uri popoldne zopet zbrali pred kapelico, da opravimo križev pot.

Lepo je bilo slišati čez ulico petje naših Marijinih pesmi, ko smo sli od postaje do postaje. G. p. Prah je molil pri postajah. Pri dvanajsti postaji smo pa posedli v hladno senco na klopi, ker je bilo precej lepo in sončno vreme. Tu nas je g. p. Prah z lepo pridigo spominjal na življenje Slovencev v domovini in v tujini, da kot Marijin narod ostanemo zvesti Mariji in Jezusu Kristusu, ki je bil križan za nas na križu. Po križevem potu smo dospeli v drugo cerkev, kjer smo imeli pete litanije. Nato smo se razšli za nekaj časa, da si ogledamo mesto Kevelaer.

Za slovo smo se zopet zbrali ob 7. uri zvečer pri milostni kapeli, kjer smo zapeli skupno še tri Marijine pesmi, nakar nam je v cerkvi pater Hugolin Prah blagoslovil vse, kar smo si za spomin kupili in h koncu še zapeli zahvalno pesem.

Veseli smo zopet posedli v avtobuse, ki so nas odpeljali proti našim kolonijam.

Marijo Kevelarsko pa prosimo, da ohrani in varuje naše izseljence v tujini, da nam izprosi zdravje in srečo na duši in telesu pri svojem nebeskem sinu Jezusu Kristusu, saj smo tudi mi nesli s seboj trdno obljubo, da ostanemo zvesti tudi v tujini in vsikdar naši sveti katoški Cerkvi.

Belgija

Vsem izseljencem v vednost.

Prav žal nam je, da dopisa iz Winterslaga iz našega načelnega stališča ne moremo priobčiti. Enako nam je žal, da se je »Zveza« razpustila. Prosimo Vas, da vse spore in razprtije uravnate in zatrete sami med seboj. Obnovite, prosimo, zopet »Zvezo« in povabite k sodelovanju gg. izselj. duh. p. Hugolina Praha in izselj. učitelja Stovička, ki sta poslana zato k Vam, da Vas vodita v verskem in narodnem oziru. Ne zdi se nam prav, da ju ne poslušate in ubogate. Ta Vaša napaka Vas bo privedla do propada. Če se kaj kmalu ne spametujete in ne vprašate teh dveh gospodov za svet. Berite članek v tej številki z naslovom: »Protiverski boji po naših nasebinah«. Naša navodila Vam bodo potem postala jasna!

Zwartberg. — Na zadnjem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika jugoslovanskega podpornega društva sv. Barbare Cenc Štefan.

Romanje v Kevelaer. — Spravili smo se skupaj in šli s svojimi brati v Holandiji dne 15. avgusta k Materi božji v Kevelaer (Nemčija). Devet velikih avtobusov nas je bilo — okrog 250 Slovencev. Najmočnejša skupina, saj nemških romarjev je bilo malo, ker nimajo praznika. Opravili smo svojo pobožnost, molili smo in peli. Da, peli, pri sv. maši in okrog milostne kapelice in popoldne pri Križevem potu. Kako so se zbirale množice, kjerkoli so zaslišali slovensko petje pod vodstvom p. Teotima iz Holandije. Pri Križevem potu sta pa peli kar dve skupini, holandska in belgijska. Še kratko pridigo smo imeli pri 12. postaji. P. Hugolin Prah nas je navduševal za ljubezen do naše skupne matere Marije. Pobožnost Križevega pota smo zaključili s petimi litanijami Matere božje. Za slovo smo se še enkrat zbrali pri mostni kapelici in zadonela je zopet mogočna slovenska pesem v čast Mariji. Vsi, ki so se romanja udeležili, so rekli: Prihodnje leto, če nam Bog da zdravje, gremo zopet. Marija, Ti nas čuvaj pri našem težkem poklicu!

Eysden. — Društvo sv. Barbare čestita svojemu častnemu članu, bivšemu izseljenskem komisarju v Bruslu in dosedanjemu tajniku nestranskega ministra g. dr. Antona Korošca gospodu Mirku Kranjcu, ki je imenovan za izseljenskega komisarja v Düsseldorfu.

15. septembra priredi Društvo sv. Barbare veliko tombolo, 11. oktobra pa vinsko trgatavo v prid podpirne blagajne.

Eysden. — Dne 5. julija je priredilo jugoslovansko društvo sv. Barbare veseligo »Lažni zdravnik«. Kljub težkim časom in pomanjkanju drobiža — končali smo pred kratkim 10 dnevno stavko — je imela igra vendar še popoln uspeh.

Vse vloge so bile izborna podane. Potrudili so se igralci in režiser g. učitelj Stoviček, ki je ravno zaradi te igre ostal še dalje časa tukaj, preden je odšel na počitnice v Jugoslavijo. Vrli pevci pod spretnim vodstvom g. Hribarja so nam pa med odmorom zapeli par pesmi, tako da je bil res lep nedeljski popoldan.

Eysden. — Žalost je navdala naše duše, ko smo izvedeli, da je dne 12. avgusta umrl za pljučnico nad vse priljubljeni pevski vodja društva »Zvon« v Eysdenu in »Slavček« v Waterscheiju. Tako nenadoma je prišlo, da niti prav verjeti nismo mogli, da Lojzeta ni več. Pljučnica mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi 34 let. Morda ga ni Slovenca, ki bi bil v belgijskem Limburgu tako znan in priljubljen,

kakor pokojni Lojze Hribar. Dva pevski zbora je vodil: v Eysdenu in Waterscheiju. Njegov moški zbor v Eysdenu je veljal za najboljšega med izseljenci v zapadni Evropi. — Iz vseh kolonij v Limburgu so prišli Slovenci, da ga sprejmo na njegovi zadnji poti. Takega pogreba še ni imel noben Slovenec, odkar so naseljeni tukaj. Ves v cvetlicah je ležal na mrtvaškem odru; počastila so ga vsa društva z venci in cvetlicami in z zastavami so ga spremlila v cerkev in na pokopališče. Rudniška godba, katere član je bil pokojni, mu je igrala žalostinke. Sam raynatelj rudnika z mnogimi inženjerji mu je izkazal zadnjo čast. Tudi naš izseljenski komisar g. Spahić je prišel iz Bruslja in ga spremljal na njegovi zadnji poti. Ko mu je na grobu govoril naš izseljenski duhovnik pater Prah, ni ostalo skoraj nobeno oko suho. Hudo so se morali premagati pevci, ki so izgubili svojega vodnika, da jih ni premagala žalost, ko so mu peli v slovo na domu in ob odprtem grobu. — Počivaj v miru v tuji zemlji, Bog ti bodi plačnik!

Francija

Izseljenci iz Francije, ki so bili v mesecu avgustu na »dopustu« v domovini, se tem potom najskrenejše zahvaljujejo vsem onim, ki so kakorkoli pomagali, da se je naše potovanje tako lepo in srečno izvršilo in da nam je nudilo naše bivanje doma toliko veselja.

Zahvaljujemo se tu g. generalnemu konzulu iz Metz, ki je radevolje pomagal, da so bile vse listine pravočasno urejene za potovanje. Zahvaljujemo se izseljenskem duhovniku gospodu Švelcu, ki je ob najbolj primernem času organiziral to potovanje in storil vse korake, da je bila naša vožnja kar najbolj ugodna. S francoskimi vozovi smo odhiteli 4. avgusta v domovino, ko je deževalo v Franciji, Nemčiji in Avstriji. Ko smo prišli skozi mejni predor na Podrožici, pa smo z največjim veseljem zagledali rodno zemljo, obsevano od poletnega solnca, katerega prej v Franciji že skoro tri tedne nismo videli.

Na jesenicah nas je prijetno iznenadil krasen pozdrav izseljenskega duhovnika iz Argentine g. Kastelica in krasno petje naših dobrih jeseniških sodelavcev. Vsem izrekamo tu še enkrat najlepšo zahvalo!

Dobro uro nato smo prišli v Ljubljano. Tudi tu nas je iskreno pozdravil v imenu državnega

oblasti izseljenski referent g. dr. Fink in v imenu Rafaelove družbe preč. g. Premrov, tudi v tujini zelo ugledni list »Slovenec« pa je že isti dan opozoril sorojake na naš prihod. Za vse pozdrave in vso prijaznost se prav radi ponovno javno zahvaljujemo!

Razšli smo se nato na vse strani. V treh tednih našega dopusta smo obiskali svoje drage in preživeli mnogo lepih in veselih ur med sorojaki. Obiskali smo »našo« Marijo na Brezjah in občudovali z zanimanjem 1140 slik, darovanih iz hvaležnosti, ki krasijo stene lepe Marijine cerkve. Obiskali smo cerkvene in državne oblastnike in z veseljem ugotovili, da se bolj kot kdaj prej zanimajo za naše izseljenske zadeve in da razumejo dobro velik pomen, ki ga ima izseljenstvo v tujini. Izseljenci, za katere skrbi domovina, znajo tudi njen ugled in njeno čast med vsemi narodi razširjati, izseljenci pa lahko tudi veliko škodujejo ugledu domovine, ako bi jih domovina prezirala in se ne brigala zanje.

Trije tedni so hitro, hitro pretekli. Dne 24. avgusta je obenem z večernim mrakom legla na naša srca žalost slovesa. Potolažit nas je prišel še naš izseljenski oče — predsednik Rafaelove družbe g. P. Zakrajšek, pri katerem se poču-

timo res kot doma. Pozdravil nas je še enkrat naš skrbni in za naše izseljence z dušo in telesom navdušeni izseljenski referent g. dr. Fink ter nas preskrbel še s šol. knjigami za otroke. Nato smo napolnili zopet dva voza, ki nam jih je blagohotno ponudila železniška direkcija v Ljubljani, da smo se vozili v njih prav do naše zadnje postaje, za kar smo omenjeni direkciji zelo hvaležni. Na Jesenicah smo še enkrat pozdravili naše sorojake, nato pa zapustili našo, čeprav revno, a nad vse lepo domovino, kateri smo s svojim prihodom prinesli samo v gotovini čez 200.000 Din. Na poti v Francijo nismo imeli nobenih neprilik. S 6 urno zamudo smo prišli v Merlebach, kjer nas je čakala in navdušeno pozdravila velika množica naših rojakov. Ko so nam prijazno stiskali roke, so skoro brez izjeme govorili: »Drugo leto gremo pa tudi mi!« Bog daj srečo! Stanko iz Merlebacha.

Bruay. — Uprizorili smo zopet eno izmed Finžgarjevih iger »Verigos«, katero so nam igralci ob precejšnjem številu občinstva podali zelo lepo. Morali bi pa še več storiti za to, da se še vse bolj vpelje med ljudi zanimanje za naš oder. Če nam je že društvo rodilo tako lepe uspehe, da je skoraj vsa nasebina včlanjena, zakaj bi si torej ne smeli želeli še to, da bi slednji z zanimanjem sledil našemu kulturnemu delu. Vsi ljubitelji našega petja in iger se moramo, ker je naša dolžnost, truditi, da privabimo k sebi vse naše, po tuji zemlji raztresene brate.

Po igri je sledil še komični prizor »Pavliha slikar« in kplet »Tačga osla pa še nes«, nakar je nastopil še društveni pevski zbor. Mešani zbor je zapel pesmi: Mlatic, V logu, Ptiam, Prijatelji in Vinsko.

Moški zbor pa troglasno: Kaj sem prisluzil, Fantje se zbirajo in Vojaško odhodnico.

Ženske troglasno s spremljevanjem violine: Vigred in Solnce mi rajša.

Po vsem tem je bil pa še, kar je že star običaj, srečolov v prid društveni blagajni.

Mouchin. — Tudi v Mouchinu ob belgijski meji živimo slovenski ljudje, dasi, lahko rečem, do sedaj ni nihče vedel za nas. Naše življenje je seveda preprosto in brez posebnih dogodkov, kakor je pač življenje slovenskega delavca daleč proč od drage domovine. Toda kljub temu je lepo, morda tisočkrat lepše od življenja tistih, ki se pretegujejo v brezdelju in so od samega dolgočasnja že skoraj čisto obupani. Oškodovani so za lepoto, ki jo užijejo naše duše ob misli na poljane, med katerimi smo preživeli mladost. Cesto se trudni od naporne dela vracamo v mislih domov, kjer žive naši najdražji in vselej se povrnemo poživljeni, močni, pripravljeni na nove boje trdega življenja.

Letošnjo pomlad smo doživeli svoj najlepši dan, kar smo v tujini. Obiskal nas je naš izseljenski duhovnik č. g. Zupančič. Kakšnega pomena je tak dan za izseljenca, ne more dometi človek, ki še ni občutil na svojem licu dotika mrzle roke tujine. Od takrat naprej poznamo in beremo naš lepi izseljenski vestnik »Rafael«. Na tem mestu se č. g. Zupančiču najpriserneje zahvaljujemo za nesebično ljubezen, s katero skrbi za našo duševno rast.

Slovenska delavka.

Merlebach. — Dne 5. avgusta je zopet odpoštovala v domovino skupina Slovencev pod vodstvom g. kaplana Antona Švelca in g. Stanka Grimsa. Želimo, da bi jim šla domovina na roke in da bi preživeli veliko prijetnih ur v domovini in seveda tudi srečen povratek.

Pevsko društvo »Triglava« je pri pevski tekmi dne 12. julija v Sarreguemines kot mešani zbor dobilo prvo nagrado. Čestitamo! Isto društvo bo 30. avgusta v Freydingu praznovalo 5 letnico svojega obstoja.

Slovenci smo na večer godu tukajšnjega francoskega župnika g. Thiebauta priredili podoknico. Pevsko društvo »Triglava« mu je zapelo podoknico, nato mu je čestital in se mu zahvalil za ves trud, ki ga ima za nas izseljence, naš duhovnik g. Grims. Podaril smo mu tudi v imenu vseh Slovencev lepo darilo. Nato mu je še čestital predsednik pevškega društva »Triglava« g. Matko Mlekuš, v imenu Jugoslovanskega podpornega društva sv. Barbare pa g. Jakopina Anton. R.

Freyning. — V nedeljo 16. avgusta je obhajalo Jugoslovansko podporno društvo »Edinost« svojo 15 letnico.

Prisostvovala so vsa slovenska društva iz Merlebach-Freyninga, Hopitala, Jeanne D'Arca, Kreutzwalda in Stiring-Vendela in več drugih francoskih in čeških društev.

32 članov je prejelo častne diplome. Nastopilo je več pevskih društev z lepimi slovenskimi pesmicami, igrala pa je godba društva »Edinost« pod vodstvom g. Domanjška. Vsa slavnost je potekala v najboljšem veselju do pozne večerne ure.

Omeniti moramo še nekaj. Kadarkoli je društvo »Edinost« priredilo kako proslavo, se društvenemu vabilu še nikoli ni noben jugoslovanski zastopnik odzval.

Na žalost smo to tudi na tej zadnji proslavi doživeli. Čudno se nam zdi, da se največje in najstarejše jugoslov. društvo tako malo ceni.

Lievín P. de C. — Svoj šestdeseti rojstni dan je obhajal v krogu svoje družine vzorni kršćanski mož in vnet delavec na kulturnem polju tov. Ivan Hribovšek.

Imenovani je bil dolga leta preglednik pri društvu sv. Barbare v Gladbecku v Nemčiji. Poznejša leta, ko se je preselil v Francijo, je bil blagajnik pri tukajšnjem društvu sv. Barbare in tudi še sedaj je blagajnik pri Zvezi jugosl. društev v severni Franciji. Vzgodno njegovo življenje mu je Bog poplačal z enajstimi otroki.

Želimo, da vzornega očeta in zvestega čitatelja našega lista **Rafaela Bog** ohrani v krogu njegove številne družine še dolgo vrsto let!

Meurčin P. de C. — Poročil se je dne 9. maja naš rojak Franc Bučar, sin ugledne družine Bučarjeve, z gđ. Hildo, hčerko Franca Kepa iz Venglesa. Mlademu paru želimo mnogo sreče in božjega blagoslova v novem življenju.

Stiring Vendel. — Jugoslov. cerkveno pevsko društvo »Bled« je v nedeljo 9. avgusta priredilo prvi radijski koncert v Strasbourgu.

Komaj je preteklo 11 mesecev, a že je društvo »Bled« ponosno na tri prve nagrade, ki si jih je priborilo na pevskih tekmah pri Fran-

cozih in Poljakih. V tem kratkem času ima društvo »Bled« zabeleženih več koncertov in dramskih predstav.

Za tako hitri društveni napredek gre največja zasluga: g. Stankotu Grimsu, ki je ustanovitelj društva, g. pevovodji Rohru Avgustu in predsedniku g. Orniku.

Dragi rojaki! Priznati moramo, da je društvo »Bled« vredno vse pohvale, ker se je upalo v tako kratkem času nastopiti na radijskem koncertu in pokazati vsemu svetu, kako spoštuje materni jezik in domače običaje.

Simnovčič Janez.

Južna Amerika

Buenos Aires. — Dopisnik našega lista g. Anton Podlogar se je poročil z gđ. Justino Jeram. Poročil ju je naš slovenski izseljenski duhovnik veleč. g. Janez Hladnik. Novoporočencema želimo mnogo sreče in božjega blagoslova na novi poti življenja!

Dne 2. avgusta so imeli Slovenci službo božjo na Saavedri. Na povabilo se je odzvalo nad 300 oseb.

V poletju nameravamo prirediti veliko slovensko romanje v Lujan, ki je tukaj glavna božja pot.

Spoštovanemu uredništvu izseljenskega vestnika »Rafael« v Ljubljani

Naši izseljenci v Aumetzu v Franciji so izrazili željo, naj bi tudi list »Rafael« prinesel kaj črtice, kako je v tujini razpletena rejska organizacija, kar bi bilo nji in nam v veliko spodbudo! Prosimi bi, da bi blagovolilo uredništvo objaviti naslednje vrstice v svojem listu, s čimer bi dobili nekako vez med našimi izseljenskimi rejci in nami v domovini!

V zadnjem času se je v Sloveniji razpredla mreža rejskega pokreta, ki stremi za tem, da se naš mali človek peča v svojem prostem času z rejo malih živali, kar naj mu nudi skromne postranske dohodke in obenem nedolžno razvedrilo po končanem napornem dnevnem delu! V vseh večjih krajih se ustanavljajo samostojna društva rejcev malih živali, ki so povezana v Zvezi društev rejcev malih živali v Ljubljani. Teh organizacij je danes že nad 40 z 2500 člani. Vsi člani dobivajo zvezino glasilo »Rejec malih

živali«, ki ni razširjeno samo v domovini, temveč prihaja tudi med naše izseljence v Francijo in Nemčijo. Od naših izseljencev prejema zveza večkrat zanimive podatke o rejci malih živali med izseljenci, obenem pa tudi izseljenci z zanimanjem sledijo pokretu širjenja reje malih živali v domovini. Da se čim večje število izseljencev, ki imajo veselje do reje malih živali, seznanijo s strokovnim čitvom te vrste, je pripravljena zveza v Ljubljani, da pošilja redno vsak mesec večje število brezplačnih izvodov revije »Rejec malih živali« dotičnim, ki se prijavijo. Na ta način bomo v najkrajšem času navezali čim več medsebojnih stikov, ki naj nas vodijo k napredku v rejskem pokretu v prid našemu malemu človeku!

Se priporočamo in beležimo z odličnim spoštovanjem

Inkret.

Kdo naj preskrbi za repatriirane izseljence v domovini delo?

I.

§ 70 zakona o zaščiti delavcev v kraljevini Jugoslaviji se glasi:

»Da se pravilno uredi delovni trg vseh vrst delavcev brez razlike spola, se ustanavljajo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev državne borze dela, in sicer:

1. osrednja borza dela za vso kraljevino s sedežem v Beogradu, in
2. krajevne borze dela v vseh gospodarsko krepkeje razvitih krajih na prednjem ozemlju.«

§ 71.

Namen borzam je ta-le: Borze dela

1. delujejo na to, da se organizira domači delovni trg;
2. delujejo na to, da se pobija brezposelnost;
3. skrbje za odpošiljanje delavcev;
4. skrbje, če je treba, za njih prehrano, jih nameščajo in jim dajo potnino (viaticum).

§ 72.

Državne borze dela morajo opravljati vse svoje posle brezplačno in nepristransko.

II.

Glavni § 137 pravilnika o bratovskih skladnicah imajo skrbeti za nezaposlene rudarske in topilniške delavce bratovske skladnice. Taka ustanova se nahaja v Ljubljani, Vrtača št. 4.

§ 141 se glasi:

»Razen neposrednega podpiranja nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev s tem, da se dajejo podpore iz sredstev sklada, vrše bratovske skladnice neposredno ali po krajevnih bratovskih skladnicah tudi posredovanje dela v rudarski in topilniški industriji v kraljevini Jugoslaviji.

Organizacijo tega posredovanja dela izvede ob nadzorstvu ministristva za šume in rudnike osrednji odbor za preskrbo nezaposlenih rudarskih in topilniških delavcev sporazumno z javnimi borzami dela.«

Pravico za izdajanje nakazil za 50% znižano vozino na jugoslovanskih železnicah imajo pa Javne borze dela in podružnice na Jesenicah, Rakeku in v Mariboru pa tudi obmejni izseljenski nadzorniki.

To objavljamo zaradi znanja repatriirantim izseljencem, ki v mnogih primerih na prav neokusen način zahtevajo zaposlitve in nakazila za polovično vozino od organov, ki nimajo pravice posegati v delovanje javnih borz dela ali pa v poslovanje Glavnih bratovskih skladnic. Dogaja se večkrat tudi, da repatriirani izseljenci takoj ob prihodu v državo brez dokazane potrebe zahtevajo podpore ter se poslužujejo pri tem nekorektnih in kaznivih izrazov ter nastopajo v zelo izizivalni obliki, misleč da mora domovina repatriiranega izseljenca takoj prevzeti v svojo preskrbo in ga oprostiti vseh pristojbin in carinskih dajatev ter mu preskrbeti prost prevoz na železnicah. Dosegli smo za naše izseljence res že mnogo olajšav, ki so pa v izogib zlorabe v škodo državnega gospodarstva vse oprte na pogoje, katere se mora točno izpolnjevati.

Objavili smo v Izseljenskem Vestniku Rafaelu na primer točno, da so kolesa, radioaparati, šivalni stroji itd. samo tedaj prosti carine, kadar se iste prepelje z drugim pohištvom izseljencev.

Gotovi ljudje tega ne morejo verjeti, in tako je pred kratkim neki izseljenec moral doživeti, da mu je bil radioaparati na Jesenicah zadržan, drugemu je bilo n. pr. zadržano na stražnici v Podkorenem kolu. To je seveda na vse prizadete neugodno vplivalo ter so nepravilno grajali postopanje naših oblasti.

Zato prosimo vse naše prizadete izseljence, da se ravnajo točno po jugoslovanskih predpisih in da ne smejo brez potrebe izrabljati podporne institucije, ki imajo le toliko sredstev na razpolago, da delijo podpore samo v najnujnejših primerih.

Pripravimo se za letošnjo izseljensko nedeljo! Vsi izseljenci sveta jo praznujmo!

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji **ljudska življenjska zavarovanja**, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden skienete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

BREZ TEGA NE POJDE!

Moderno gospodarstvo sloni na izmenjavi blaga, izmenjava pa je mogoča, vsaj v glavnem, le potom denarja. Za kroženje denarja skrbita dve poglaviti gibalni, davčni sistem države, ki uterjava denar in ga razdeljuje za razne stvarne dobave in za plače nameščencem in denarni zavodi, kjer se zbira brezposeln denar in ga denarni zavodi stavijo na razpolago delavnemu pridobitnemu gospodarstvu, da s tem omogočujejo gospodarsko delovanje sploh.

To drugo gibalno, denarni zavodi, radi paničnega navala vlagateljev, ki so vsi naenkrat, večinoma brez potrebe dvigali denar, danes ne funkcijonira več, ali vsaj ne tako, kakor bi moralo. Vlagatelji so v lastno škodo odtegnili gospodarstvu potreben sok, oslabil denarne zavode, onemogočili kredit in s tem normalno delovanje industrije in trgovine. Le če se denar redno steka in odteka v denarnih zavodih, lahko ti regulirajo gospodarsko življenje, dvigajo s tem življenjski standard, dvigajo dohodek posameznikov in zbirajo prihranke — kapital. Evidenten je torej zaključek, da je treba ta drugi in najvažnejši motor denarnega prometa, denarne zavode, spraviti zopet v tek, na podlagi staro priznane prakse — s smotrnim hranjenjem in z nalaaganjem prihrankov v domačih denarnih zavodih. Vzrok naše gospodarske krize ni toliko zunanji, kakor pred vsem notranji in ena glavnih težav obstoji v tem, da denarna sredstva niso osredotočena v denarnih zavodih. Če odstranimo ta vzrok, denarno krizo, bo sam ob sebi odpadel tudi velik del gospodarskih težav. Vsak, kdor brez potrebe dviga naložen denar, pomaga podaljšati krizo.

Mestna hranilnica ljubljanska

ne vrši važne gospodarske naloge upravljanja in razdeljevanja denarja iz vidika lastnega dobička, temveč iz vidika pospeševanja gospodarstva, v prvi vrsti mesta Ljubljane, potem pa tudi vse ostale dravske banovine. Pomagati njej pri tem stremljenju je tedaj važno narodno delo, katerega izvrševanje je vsakogar dolžnost in ne samo osebna korist. Brez denarnega prometa, brez solidnih denarnih zavodov ni primerne gospodarskega življenja, kaj šele gospodarskega napredka. Zato je v interesu države, dežele in vsakega posameznika, da denarstvo procvita in da ga vsakdo po svojih močeh podpira s tem, da nalaga svoje prihranke v denarne zavode in tako omogočuje njih delovanje, gospodarski procvit naroda in samega sebe!

Ne dvigajte torej po nepotrebem vlog pri Mestni hranilnici ljubljanski temveč vlagajte nove!

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

*Prijatelj
izseljencev je*

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe silke in mesečno prilogo Bengalski Misljonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)